

DARVAI TIBOR

Gondolatok a 2025-ös HuCER Konferenciáról

<https://doi.org/10.71157/upsz.2025.07-08.08>

NAPLÓ

A már több mint egy évtizedes hagyományoknak megfelelően 2025-ben is május utolsó csütörtöki és pénteki napján rendezte meg a HERA (Hungarian Educational Research Association) egyesület éves konferenciáját, a HuCER-t (Hungarian Conference on Educational Research). A HuCER a HERA (Hungarian Educational Research Association) egyesület konferenciája, a HERA az EERA (European Educational Research Association) hazai szervezete, ahogy a konferencia is a nemzetközi szervezet ECER rendezvényének hazai megfelelője.

Idén a szervezők közé tartozott a Debreceni Egyetem – amely a helyszínt is biztosította –, illetve a KultúrÁsz Közhasznú Egyesület.

A HERA, ahogyan a neve is utal rá, elsősorban a hazai oktatáskutatók és neveléskutatók szakmai-tudományos szervezete. Az igencsak rétegzett neveléstudományon belül azoké a kutatóké, akik az oktatás és a nevelés, kérdéseit a szociológia, a politológia és a történettudomány metodológiáinak segítségével elemzik. Természetesen mindezt tágabban szükséges értelmezni, így más, nem feltétlenül hagyományos oktatáskutatói megközelítések is jelen vannak a HERA-ban és annak

konferenciáján. Az oktatáskutatásnak ez a széles értelmezése tükröződik a szervezet honlapján, a 17 szakosztály szakmai profiljában. A HERA 2012-es alapítói közé tartozik az oktatáskutatói szakma két meghatározó alakja, Kozma Tamás és Forray R. Katalin. A 2024-es évtől a HERA elnöke Juhász Erika lett, a két alelnök pedig Mrázik Julianna és Jancsák Csaba. E szakmai-tudományos közösség önálló ágazatiságát erősíti a 2012-től minden évben megrendezésre kerülő HuCER konferencia.

A HuCER első napja a plenáris üléssel kezdődött, melynek levezető elnöke Márkus

Edina volt. Köszöntő beszédet tartott Bartha Elek, a Debreceni Egyetem rektorhelyettese és Juhász Erika, a HERA elnöke. A plenáris elő-

adásra az EERA főtitkárát, a Bukaresti Egyetem rektorhelyettesét, Lucian Ciolan professzort kérték fel, aki kissé technokrata nyelvezetű előadásában az európai felsőoktatási térségen belül megjelenő innovatív pedagógiákról és azok interakciójáról beszélt. Valamint arról, hogy a digitális technológiák, különösen a generatív mesterséges intelligencia gyors fejlődése újradefiniálta a tudás létrehozását, hozzáférését és személyre

nem hagyományos megközelítések is jelen vannak

szabását, így a tanulás adaptívabbá és egyben tanulóközpontúbbá is vált. Ezt követte Juhász Erika *Közösségek a tanulás világában* című vitaiindító előadása, amelyben amellett érvelt, hogy habár a tanulást leginkább egyéni folyamatként írhatjuk le, ettől függetlenül mégis az esetek többségében közösségekben valósul meg, és emiatt minden esetben visszahat a tanuló személy különféle közösségeire, tágabb értelemben pedig az egész társadalomra.

A HuCER tradíciói közé tartozik a Báthory-díj, a HERA-ért díj és a publikációs díj átadása is. A Báthory Zoltán-díjat minden évben olyan személy kapja, aki a nevelés- és oktatáskutatás területén kimagasló tudományos teljesítményt ért el; e kitüntetés a tudományos életmű elismeréseként adható.

2014-ben alapították, s korábban megkapta többek között Nagy József, Gazsó Ferenc, 2023-ban

Csapó Benő, tavaly Falus Iván, idén pedig Bárdos Jenő professzor. Sajnos a díjazottak közül már többen nem lehetnek közöttünk. A 2025-ös konferencián az idei díjazott Bárdos Jenővel egy rövid videóinterjú keretében találkozhattunk, melyben a professzor *Gondolataim a pedagógusszerepről, a nyelvoktatásról* címmel osztotta meg reflexióit. Ezt követte a HERA-ért díj átadása. A díjat idén a 2023-as HuCER konferencia szervezője, a HERA Közoktatási Szakosztályának vezetője, Langerné Buchwald Judit vehette át.

Minden HuCER konferencián lehetőség van a megtartandó előadások szövegét megírva pályázni a publikációs díjra – ezt

idén Sántha Kálmán, Vida Gergő és Kocsis Rita nyerték el *Innovative approaches to mentoring: applying abduction to mentorship practices into the flipped classroom model to enhance engagement and learning outcomes* című tanulmányukkal. A díj átadása után a 2024-es HuCER konferencia válogatott tanulmányait tartalmazó kötetet a szerkesztők nevében Szűts Zoltán mutatta be.¹ Végül Hrubos Ildikó nyitotta meg hivatalosan a poszterszekciót. A legjobb poszter díját a konferencia második napján Nyilas Orsolya és Hollósi Hajnalka nyerte el a *Közösség és tanulás a Tanítsunk Magyarorszáért mentorprogramban a Nyíregyházi Egyetemen* című poszterrel.

A plenáris ülést követően kezdődött el a szakmai-tudományos munka a konferencia két napján. Összesen 41 tematikus szekciót tartottak meg, a HERA 17 szakosztálya szervezésében.

A 2024-es, szintén a Debreceni Egyetemen megrendezett Országos Neveléstudományi Konferencia három napján összesen 39 tematikus szekciót tartottak meg, nem számítva a szimpóziumokat. Így elmondhatjuk, hogy a HuCER a szekciók számát tekintve jól teljesít az ONK-val összehasonlítva.

Mindezekből is látszik, hogy a konferencia két napja igen sűrű volt, több párhuzamos szekcióval, egy-egy 90 perces szekcióban általában négy, de olykor öt előadással. Egy tudományos előadás megtartására maximum 15 perc állt rendelkezésre, és mindössze néhány perc maradt a diszkusszióra.

mindössze néhány perc
maradt a diszkusszióra

¹ Hanák Zsuzsanna, Lengyelne Molnár Tünde, Révész-Kiszela Kinga, Simándi Szilvia, Szűts Zoltán és Szűts-Novák Rita (szerk., 2025): *Az oktatás időszéri narratívumai*. Debreceni Egyetemi Kiadó – Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Eger – Debrecen. Letöltés: https://hera.org.hu/wp-content/uploads/2014/02/HERA_Évkönyv_XII.pdf

Mondani sem szükséges, hogy e keret mind-össze arra elégséges, hogy a kutatók nagy vonalakban mintegy felvázolják a kutatási irányokat, az utakat, melyeken jelenleg haladnak, és ez nem annyira kedvez az elmélyült tudományos műhelymunkának, inkább arra elégséges, hogy a kutatók mintegy nagyvonalakban felvázolják, hogy jelenleg milyen kutatási irányokkal foglalkoznak. Egy megoldás lehetne erre, ha a konferenciát kettő helyett háromnaposként szerveznék. Igaz, a „hosszabbításnak” természetesen gazdasági természetű következményei is lehetnek, például a regisztrációs díj megemlése.² Az is lehetséges azonban, hogy az „időhiány” – amellet,

hogy e sorok írójának vesz-szóparipája –, a konferencia műfajának általános jellemzője, hisz az elmélyültebb tudományos munka helye inkább az erre a célra kitalált műhelyjellegű konferenciák, workshopok és nem a többnapos konferenciák világa.

Jelen sorok írója leginkább az oktatás-történeti-neveléstörténeti szekciókat tekintette meg, és csak akkor hallgatott más előadásokat, amikor éppen nem zajlottak neveléstörténeti programok. A neveléstörténeti előadásokról összességében talán azt lehet elmondani – a korábbi HuCER-ek alapján is –, hogy körülbelül ugyanaz a szakmai csoport tartotta meg előadásait, akik a korábbi években is. Ebben az értelemben a konferencia e terepén egy elég szűk szakmai kör diskurzusa zajlott. Talán

ebből a mozzanatból is következik, hogy radikálisan új tudományos eredmények vagy új metodológiák nem kerültek bemutatásra. A neveléstörténeti kutatók a korábban már bevált módszereikkel elemezték új kutatási témákat, vagy olyan témákat, amelyek ugyan viszonylag jól feltárt területre vonatkoznak, de a kutató korábbi kutatási profiljához jól illeszkednek, és izgalmas momentumokkal egészítik ki a már ismert történeti képet. E mozzanat alól jelen sorok írója sem kivétel, hiszen a korábban már többször is használt politológiai megközelítési módot vetítette rá kutatásának tárgyára, mely jelen esetben az 1945 utáni hazai neveléstudomány története volt.

háromnaposként szerveznék

A HuCER konferencia több mint egy évtizedes jelenléte a szakmai nyilvánosságban is jól

mutatja, hogy a résztvevői számát tekintve legjelentősebb Országos Neveléstudományi Konferencia mellett szükség van olyan konferenciákra, amelyeket egy szűkebb szakmai-tudományos közösség, jelen esetben a hazai oktatáskutatók-neveléskutatók közössége szervez meg. Ahol az ide tartozók csoportjainak saját szakmai-tudományos sokszínűsége tud megjelenni, és ahol ágazatosságukat erősíteni tudják. Az idén ennek helyszínét adó Debreceni Egyetemről elmondhatjuk, hogy a 2024-2025-ös felsőoktatási tanévben a hazai neveléstudományi mező központja volt, hiszen az őszi félévben az ONK, a tavaszi félévben pedig a HuCER került itt megrendezésre.

² Érdemes megjegyezni, hogy a HuCER kétnapos, míg az ONK háromnapos konferencia, és a HuCER regisztrációs díja sokkal kedvezőbb, mint az ONK-é.